

Naturvernforbundet i Møre og Romsdal

Tingvoll, 27. august 2017

NVE

FRÅSEGN - TJØRVÅG KRAFTVERK - HERØY

Viser til dykkar ref. 200702975-22

Naturvernforbundet har uttalt seg til prosjektet i denne elva også tidlegare, den 26.9.2005.

Sidan den gongen er naturmangfaldlova komen i 2009, der sumverknader har ein eigen paragraf 10. Dette var sentralt i vår fråsegn i 2005. Sumverknaden har ikkje blitt mindre sentral, og vurdering av dette er no blitt lovpålagt.

Vi sa i vår fråsegn i 2005:

Kommunen har truleg 4 vassdrag i aktuell storleik som kan vere mogleg å bygge ut. Dei undersøkingane som er gjort seier oss at det kan vere Tjørågelva som er mest verdifull av desse, men det er det uråd å vite noko om før dei andre vassdraga er undersøkt i nokon grad. Som ein friviljug organisasjon som aldri tener ei krone på at det blir bygd eit minikraftverk, kan det umogleg vere vårt ansvar å finne ut noko om dette. Men det er forferdeleg gale om det ikkje er nokon sitt ansvar. Kven sitt ansvar er det? Vi vil varsle her og no at viss ingen tek ansvar for å finne dette ut, kjem vi til å klage på eit eventuelt løyve til dette minikraftverket så langt og lenge det går. Det er leit for søkjar å bli utsett for dette, men vi ser ikkje anna råd.

Sidan 2005 har det rent ein del vatn i havet, men det har ikkje blitt fleire bekkar/elver i Herøy, eller heile regionen for den del. Her er så få vassdrag i eit så stort område at sjølv vassdrag med ein heilt ordinær biologi kan vere den einaste av sitt slag i heile regionen. Då må ein ta omsyn til at undersøkingar ikkje seier alt om eit vassdrag, og at ein rett og slett må halde dei unna utbygging.

Naturvernforbundet i Møre og Romsdal
v/Øystein Folden, Rasta 4, 6630 TINGVOLL
Telefon 918 12 542 – epost moreogromsdal@naturvernforbundet.no – internett
www.naturvernforbundet.no/mr

I denne saka er det i alle fall tre andre store tema igjen som er vesentlege:

1. Fråføring av vatn frå vassdraget
2. Inngrep i form av røyrgate
3. Inngrep i form av veg

I tillegg er det fleire mindre tema, som dam, kraftstasjon, kabeltrase osv.

Fråføring av vatn

Fråføring av vatn har ofte litt diffuse verknader. I dette høvet er det interessant å vite om det er andre vassdrag av liknande type der ein ikkje får ein slik verknad. Noko slikt oversyn/vurdering finst ikkje i saken. Til slik konkret kunnskap finst, må ein legge til grunn at Tjørågelva er den einaste med denne typen natur på heile ytre søre Sunnmøre. Det er følgeleg ikkje mogleg å gjere tilstrekkelege vurderingar etter naturmangfaldlova § 10 utan at ein får eit visst oversyn over vassdraga i området. Utan slik samla kunnskap må ein legge til grunn at tiltaket i form av fråføring av vatn kan endre all vassdragsnaturen av denne typen i denne regionen.

Veg- og røytrase

Den nye biologiske mangfaldrapporten gir oss ein del ny kunnskap om området langs Tjørågelva, i form av funn av artar som ikkje finst elles i området. Funna knytt til riksiget som Folkestad seier noko om i sin BM-rapport er i så måte spesielt interessante, då både vegframføring og røyrgatetrase kan påverke dette. Sig kan vere vanskelege å vite omfanget av. Såleis er det ei betydeleg sone rundt dette der ein må la vere å ha noko verksemd som røyrgate og veg.

Når det gjeld kartlegging av mose og lav er det skilnad på om dette blir gjort av spesialistar, av samvitsfulle biologar eller av amatørar. I dette tilfellet er det ein samvitsfull biolog som har vore ute. Det vil seie at det er ein viss usikkerheit om det kan vere noko som er oversett. Ein bør difor ta høgde for at det er noko uvisse knytt til lav og mose, særleg når ein kjenner til riksiget som er påvist.

Det blir sagt i revidert søknad i 2005 at vegtrase vil bli fastlagd i samarbeid med skogetaten. I planteskogen har nok ikkje dette så mykje å seie, men dette legg fort føringar også for areala ovanfor planteskogen. Når vegen ligg såpass nær biologiske verdiar som ikkje bør påverkast av nettopp vegtraseen, er dette eit vanskeleg prinsipp. I så fall må ein legge til grunn at tiltaket vil påverke naturverdiane i betydeleg grad.

Øvre del av røytraseen ligg elles over tregrensa i dette området. Inngrep vil dermed syne også på litt avstand.

Andre utbyggingsplanar knytt til vassdrag i området

Stemmedal kraftlag ser ut til å ha ein søknad i systemet. Desse sakene kan påverke kvarandre.

Biologiske verdiar nær tiltaksområdet

Det finst område med spesielle biologiske verdiar nær, men utanom det som blir direkte påverka av tiltaket. Sjølv om verdiane ikkje blir påverka, er det likevel viktig at desse områda tel med når det skal gjerast vedtak i denne saka. Når ein t.d. har verna strandenger i Tjørågosen naturreservat, har riksiget større verdi som urørt enn om det ikkje er andre slike verdiar i området.

Nonsvatnet

Det er opplyst i BM-rapporten at vatnet har vore regulert tidlegare. Viss det er tvil om det kan vere nokon gamal rett til regulering av vatnet, må NVE avklare no at vatnet ikkje kan regulerast.

Konklusjon

Manglande kunnskap om vassdragsnaturen i Herøy og på ytre, søre Sunnmøre gjer at ein må la vere å gjere inngrep som planlagt i denne saken. Utilstrekkeleg grunnlag for ei vurdering etter naturmangfaldlova, spesielt § 10, vil sannsynlegvis føre til klage frå Naturvernforbundet.

Med vennleg helsing

Øystein Folden
leiar